

Verslag gebiedsbijeenkomst 'Spin'

Op 7 oktober 2019 heeft het waterschap een informatiebijeenkomst georganiseerd over het nieuwe peilbesluit. De grondeigenaren met meer dan 5 hectare land in eigendom waren uitgenodigd.

Doel van de avond was het delen van de stand van zaken van het peilbesluit en het ophalen van informatie uit het gebied. Bij de bijeenkomst waren circa 20 genodigden aanwezig. De bijeenkomst is gehouden bij "Ontdek de Boerennatuur" – Koos en Thea Segers aan de Wagendijk 1 in Kockengen.

Eerst heeft het waterschap een presentatie gegeven over het peilbesluit-proces. Het gebied is een deel van het gebied waar eerder het *watergebiedsplan* Kamerik-Kockengen is vastgesteld in 2007. Het waterschap heeft tijdens de presentatie teruggeblikt op het watergebiedsplan uit 2007 (met bijbehorende peilbesluiten) en toegelicht waarom er een nieuw peilbesluit in voorbereiding is. Aan de orde kwamen de analyse / APK van het gebied, de belangrijkste opgaven (passend waterpeil en verminderen bodemdaling) en het proces (samen zoeken naar juiste waterpeil).

Er ligt op dit moment nog geen plan klaar. Doel is om samen met het gebied tot een plan voor een passend peil te komen. Tijdens het tweede gedeelte van de bijeenkomst stond de vraag centraal: welk type peilbeheer zou het beste passen bij uw bedrijfsvoering (en waarom).

Bijlagen:

- Presentatie 7 oktober 2019
- Verslag gesprek per polder / gebied
- Verslagen sessie voor- en nadelen typen peilbeheer

Tafel 'Spengen'

Het gesprek start met een samenvatting van de punten die de vorige keer zijn besproken: drukdrainage, (beperkte) invloed van het slootpeil en toekomstige peilbeheer

Het beeld van de droogleggingskaart in west Spengen wordt niet door iedereen gedeeld. Veel percelen zijn natter dan de kaart doet vermoeden. Het waterschap licht toe dat dit waarschijnlijk komt doordat de hiervoor gebruikte hoogtekaart dateert uit 2014 en de bodem sinds die tijd is gedaald.

Men ervaart de bodemdaling heel duidelijk in dit gebied. Zo is de kleirug weer zichtbaar in het landschap. In het verleden is deze afgevlakt om het perceel vlakker te houden, maar nu begint de rest weer duidelijk te zakken. Ook de laag gelegen percelen zijn nog steeds gevoelig voor droogte, de breedste percelen lijken het laagst te liggen. Wat verder opvalt is dat de percelen zonder drainage veel last van onkruid hebben en droger zijn dan percelen met drainage.

Remmen bodemdaling

Wat betreft bodemdaling wil men graag dat het waterpeil zoveel mogelijk de bodemdaling volgt. Het plan om nog maar 75% van de bodemdaling te volgen, vindt men niet fijn. Dit zou in de toekomst problemen veroorzaken in de lager gelegen delen. Daarnaast twijfelen sommige aanwezigen of het verhogen van het waterpeil überhaupt de bodemdaling remt, omdat het oppervlaktewater nauwelijks het grondwater beïnvloedt. Het natuurgebied in Kockengen wordt aangedragen als voorbeeld: in dit natte gebied zakt de bodem nog steeds.

Toekomstig peilbeheer

Over het toekomstige peilbeheer is men stellig: de voorkeur gaat uit naar een vaster peil. Er is geen gedeelde voorkeur voor de hoogte van dat peil: het huidige zomerpeil vaststellen is een optie, evenals een peil tussen het zomer- en winterpeil in. De indruk is dat er met een vaster peil minder schommelingen zouden zijn in het waterpeil, wat de stabiliteit van de slootkanten zou verbeteren.

Daarnaast wordt aangegeven dat het zomerpeil te laat in het jaar omhoog gaat, waardoor het veen (in vroeg warme/droge voorjaren) verdroogt en afbrokkelt. Verschillende aanwezigen zijn voor het vervroegen van deze datum. Het inwerking treden van het winterpeil op 1 oktober is prima.

Geen wateroverlast

Over het algemeen ervaren aanwezigen geen wateroverlast in natte perioden. Het water komt snel genoeg bij het gemaal dat dichtbij in deze polder is gesitueerd. De vraag is wel of dit in erg natte perioden ook goed gaat. Om eventuele wateroverlast te beperken in natte periodes wordt als idee ingebracht dat er water naar polder Kamerik kan afwateren. Hier is op dit moment een lager peil en het is een kortere route omdat het water niet naar het gemaal hoeft te stromen. Wellicht biedt dit ook meer ruimte voor de afvoer van water vanuit polder Kockengen.

Tafel 'Kockengen & Teckop'

Allereerst is een samenvatting gegeven van de punten die de vorige keer zijn besproken: de uitvoering van het watergebiedsplan 2007, noodzaak spoedige peilverlaging, toegenomen fluctuatie van het peil, duur van het winterpeil, het betrekken van grootgrondbezitters bij verkenning bodemdaling-remmende maatregelen en het instellen van dynamisch peilbeheer in de toekomst.

Door aanwezigen geven nogmaals aan dat het peil flink fluctueert. Wat kan daarvan de oorzaak zijn? Vooral de laatste 1 - 2 jaar is het peil erg wisselend. Ook is het peil in de hoogwatervoorziening Teckop soms lager dan in de polder. Er is aangegeven dat er door het waterschap niet goed is nagedacht over de uitvoering van de hoogwatervoorziening en dat hierdoor de duikers bij Teckop vol lopen. De kisten die de aannemer rond de duikers had aangebracht, zijn later in opdracht van het waterschap verwijderd. In de zomer stinkt het water in de hoogwatervoorziening.

Ook is de uitvoering bij hoogwatervoorziening Wagendijk voor verbetering vatbaar. Daar is de situatie drie keer ingemeten, maar nu bleken na metingen van de aannemer dat de eerdere metingen toch niet kloppen. Er werd verder aangegeven dat sinds de aanleg van de vispassage meer water van Teckop-Zuid naar Kockengen lijkt te lopen.

Dynamisch peilbeheer

Eén van de aanwezigen heeft bedenkingen bij de invloed van het oppervlaktewaterpeil op de grondwaterstand en de uitvoering van dynamisch peilbeheer. Het peilbeheer is volgens de aanwezigen momenteel niet stabiel, dus hoe kan het waterschap zorgen dat het dynamisch peilbeheer wel goed wordt ingezet. Beloofd is om te kijken of de pompen beter ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld door te kijken of pompen op halve kracht kunnen draaien in plaats altijd maximaal te pompen.

Onderhoud met maaiboot

De aanwezigen geven aan dat het onderhoud met de maaibootjes totaal geen zin heeft. Bagger komt omhoog, kanten kalven af, vissen komen bovendrijven en vuil wordt voor duikers gegooid. Zeker bij langgerekte kanten lijkt een maaikorf veel handiger en beter dan een maaiboot. Er is aangegeven dat deze informatie wordt meegenomen en dat het waterschap altijd probeert met een ecologische blik naar het maaionderhoud te kijken.

Ervaringen huidig peilbeheer

De aanwezigen geven aan dat er vroeger een knip in peilgebieden was in polder Kockengen. Er wordt gevraagd of we hier weer naar kunnen kijken zodat;

- 1) het peil in Teckop-Noord en Kockengen-Noord omlaag kan,
- 2) de drooglegging in deze polders verbetert,
- 3) het peil in Kockengen-Zuid niet zo ver omlaag hoeft

Reden hiervoor is de klei-rug in Kockengen-Zuid die voor een hoog gebied zorgt. Daarnaast is het bodemtype tussen de twee delen anders; het zuidelijke deel heeft een roodbruin veen, het veen in het noordelijke deel is zwart. De hoogte van het peil zou voor het zuidelijke deel voldoende wanneer het winterpeil het zomerpeil wordt (verhoging van enkele centimeters).

Voor het noordelijke deel van Teckop-Zuid is iets meer drooglegging gewenst, terwijl in het zuidelijke deel er voldoende drooglegging is. Langs de Teckopse Molenvliet zou het peil te hoog zijn voor de twee percelen aan de westzijde. Ook zou er een duiker verstopt zijn die onder het fietspad doorloopt.

Beleidsnota peilbeheer

Ter afsluiting wordt de nieuwe beleidsnota peilbeheer aangekaart door een agrariër. Hij is van mening dat het nieuwe beleid erg nadelig is voor agrariërs in natte delen, vanwege de verminderde indexering en de striktere regels met betrekking tot onderbemalingen. Er is aangegeven dat er nog een aparte sessie komt om dit te bespreken, omdat dit onderwerp ook bij andere tafels aan bod kwam.

Tafel 'Gerverscop, Breudijk, Oudeland & Indijk'

Deze tafel start met een samenvatting van de punten die de vorige keer zijn besproken: de afwatering via de spoorloot, de aanpak van duikers naast de Hollandse Kade en de informatieavond op 31 oktober over drukdrainage

Nieuwe onderwerpen die zijn besproken zijn de wateroverlast door een lekkende stuw, het peilbeheer "van de afgelopen periode en de schouw.

Lekkende stuw

De lekkende stuw staat tegenover de vijverbos en kampt met een groot peilverschil. Dit is bekend bij het waterschap; er wordt al gezocht naar een oplossing. Het heeft te maken met een stuw op een andere plek die verbeterd gaat worden, waardoor het peil nu lager is dan normaal in het peilgebied. Het waterschap gaat bij beide stuwen langs om de ernst van het lek in kaart te brengen en passende maatregelen te bedenken.

Peilbeheer

Net als de zomer van 2018 was de zomer van 2019 langdurig droog en warm. Door de klimaatverandering verwachten we in de toekomst vaker periodes met langdurige droogte. Het is goed en nuttig om te weten hoe deze periodes in het gebied zijn beleefd. De aanwezigen geven aan heel blij te zijn met het gehanteerde waterpeil. Het gras bleef lange tijd groen.

Aansluitend kwam het te voeren peilbeheer aan de orde. De aanwezige boeren zijn van mening dat het huidige peilbeheer perfect is voor de landbouw. Een peil dat vaststaat zou niet goed zijn voor de waterberging in de winter, maar ook niet voor de beschikbaarheid van water in de zomer. Vanwege het type grond denkt men dat dit voorlopig niet zal veranderen. Ook een peilbeheer dat minder vast staat, zoals dynamisch, heeft geen voorkeur. Er is weinig vertrouwen dat iedereen het juiste peil krijgt en de vraag is of het wel kan om zo dynamisch te werk te gaan.

Voorjaarsschouw

Dit gebied is vrij recent geschouwd en hier zijn vragen over gesteld. Samen met schouwmeesters die aan tafel zaten, is de procedure toegelicht. Voor verdere vragen over de schouw en/of de legger, kan het beste de contactpersoon van de schouw worden benaderd. Aanvullende informatie staat ook op: www.hdsr.nl/keur.

Peilbeheertypen

Vanuit de stelling 'Dit type peilbeheer past wel/niet goed bij mijn bedrijfsvoering, omdat ...' konden de aanwezigen hun mening uiten over drie typen peilbeheer:

- Vast peil (het hele jaar stuurt het waterschap op hetzelfde peil)
- Zomer / winterpeil (een vast peil voor de zomer- en een ander vast peil voor de winterperiode)
- Dynamisch peil (in praktijk is dit een vast peil of zomer-winterpeil, maar kan in de tijd fluctueren binnen een van te voren vastgestelde boven-/ ondergrens. Hiermee kan er geanticipeerd worden op grondwaterstand, bodemvochtgehalte en langdurige weersomstandigheden)

Veel aanwezigen hebben weinig ervaring met een dynamisch peil en zijn huiverig voor het gebruik in deze polders. Vragen die spelen zijn: in welke situaties ga je omhoog/omlaag met het peil en voor hoe lang. Hoe communiceer je hierover. Wat houdt het eigenlijk precies in? Maar ook stel er wordt in een droge periode plots veel regen verwacht, je anticipeert hierop, maar het komt uiteindelijk niet. Hoe ga je hier mee om? Hoe zorg je er voor dat het peil dat ingesteld wordt ook het beste peil is voor alle partijen. Er is nog weinig ervaring met dit type beheer. Daarom is er op dit moment niet zoveel draagvlak/vertrouwen. Ook zijn aanwezigen bang dat vaker fluctueren van het peil, zorgt voor meer afkalving van de slootkanten.

Aanwezigen uit de polder Spengen en de noordelijke delen van polders Teckop en Kockengen hebben voorkeur voor een vast peil. Men ervaart een fluctuerend peil als grote bijdrager/veroorzaker voor de afkalvingsproblematiek. Afkalving is een punt van zorg in deze polders. Ook is men van mening dat de grondwaterstand niet sterk wordt beïnvloed door het slootwater, het verhogen van het peil in de zomer heeft volgens aanwezigen weinig nut voor de grondwaterstand.

In de overige polders (Gerverscop, Breudijk, Oudeland, Indijk en de zuidelijke delen van polders Teckop en Kockengen) heeft een zomer- en winterpeil de voorkeur. Hier ziet men het huidige beheertype veelal als een goed type en dit willen ze dan ook graag zo houden. Aanwezigen hebben voorkeur voor een hoger peil in de zomer om de grond natter te houden terwijl in de winter een lager peil zorgt voor minder wateroverlast.